

طرح‌های اقتصاد مقاومتی برای صدور بادام زمینی آستانه اشرفیه

بادام زمینی در آستانه صادرات دریایی

مشغول فرآوری بادام‌های تولیدشده در مزارع آستانه‌اشرفیه هستند، ولی به خاطر عدم حمایت‌های دولتی و بر نرسدگی نشدن این محصول، هنوز نتوانسته است راه صادرات را آن طور که باید و شاید در پیش بگیرد.

گزارش آستانه‌اشرفیه در ۲۵ کیلومتری شهر رشت واقع است. خاک حاصلخیز و موقعیت جغرافیایی این منطقه موجب شده است کار کشاورزی در آنجا رونق داشته باشد، به طوری که امروز دو محصول مهم در آستانه‌اشرفیه کشت می‌شود، یکی برنج و دیگری بادام زمینی، اما بادام زمینی این شهرستان ویژگی خاصی دارد و به خاطر کیفیت و طعم منحصر به فردش در کل ایران مشهور شده است. هم‌اکنون حدود ۳۰۰ کارگاه

مشغول فرآوری بادام‌های تولیدشده در مزارع آستانه‌اشرفیه هستند، ولی به خاطر عدم حمایت‌های دولتی و بر نرسدگی نشدن این محصول، هنوز نتوانسته است راه صادرات را آن طور که باید و شاید در پیش بگیرد. البته با حمایت‌های بسیج و اجرای برنامه‌های اقتصاد مقاومتی کارگاه‌های کوچکی در حال راه‌اندازی هستند که بعد از اشتغال‌زایی، قرار است صنعت بسته‌بندی را در دستور کار قرار دهند و با یک برند مشخص، بادام‌ها را به سمت بازارهای آن طرف مرزها هدایت کنند.

جان گرفتیم با کمک بسیج

یکی از افراد موفق فعال در صنعت کشت و فرآوری بادام زمینی در آستانه‌اشرفیه سیدحسین هاشمی است که به گفته خودش حدود ۴۰ سال سن دارد و ۱۰ سال است وارد این کار شده است. به گفته این فعال صنعت فرآوری بادام زمینی هم‌اکنون در کارگاه ۳۰۰ متری او ۱۰ کارگر مشغول کارند، به طوری که در این کارگاه از مزه‌دار کردن بادام زمینی تا کره گیری انجام می‌شود. فصل برداشت بادام زمینی در ماه‌های شهریور و مهر است و تمام درآمد این محصول تا یک ماه پس از برداشت محقق می‌شود. هاشمی با بیان اینکه بازار مقصد این محصول عمدتاً تهران و قم است، می‌گوید: اگر مسئولان منطقه همت کنند می‌توان بازار صادراتی خوبی برای بادام زمینی فراهم کرد.

این کارآفرین که نتوانسته است با کمک بسیج سازندگی کارگاهش را توسعه دهد، توضیح می‌دهد که بخش عمده‌ای از محصول برداشتی را خشک و سپس پوست کنده و تمیز شده به عنوان اجیل در سطح بازار عرضه می‌کند. بخش کمتری از بادام‌ها هم به کره بادام زمینی تبدیل می‌شود. کره بادام زمینی در بازار ایران جایگاه خود را پیدا نکرده است و نیاز به برندسازی دارد.

گزارش تصویری

صندوق قرض الحسنه‌ای

که برای کولبران کار آفرینی می‌کند

می‌یابد. محمدی ادامه می‌دهد: نامه‌نگاری‌های متعددی حتی با تهران نیز انجام دادیم که بتوانیم از کمک‌های دولتی استفاده کنیم، ولی متأسفانه هیچ کمکی تاکنون از هیچ نهاد و بخشی به این صندوق صورت نگرفته است. وی خاطر نشان می‌کند: بیشترین مشاغل ایجادشده در این وام‌ها مربوط به مشاغل خانگی است و عمدتاً کسانی که این وام‌ها را برای اشتغال استفاده می‌کنند، فقط می‌توانند برای اهل خانه خود شغل ایجاد کنند که این شغل‌ها نیز کوچک است و نباید انتظار داشت با ۱۰ میلیون تومان کسب و کارهای گسترده‌ای راه‌انداخت.

به گفته خانم محمدی، وقتی بسیج به هر کاری ورود می‌کند سبب خیر و برکت است، با حمایت‌های این نیرو در سال جاری قدرت گرفتیم و هم داشته صندوق بالارفت و هم تعداد وام‌ها زیاد شد، اما بسیج تا حدودی می‌تواند یاری‌رسان باشد و ما از دولت انتظار بیشتری داریم.

این خانم حامی کارآفرینان می‌گوید: این صندوق با ۱۰۰ عضو اگر می‌توانست منابع مالی جدیدی را به دست آورد، قطعاً هم تعداد اعضا بیشتر می‌شد و هم اینکه آرام وام‌های پرداختی افزایش پیدا می‌کرد. تنها در خواست ما این است که به این منطقه مرزی کمک‌رسانی شود تا بتوان مشابه این صندوق‌ها بیشتر راه‌اندازی شود، اگر هم حامیان مالی و خیرین ورود کنند، حاضریم صندوق را توسعه و میزان وام‌ها را که قرض الحسنه است، افزایش دهیم.

مسئول صندوق قرض الحسنه بیان‌شهر تأکید می‌کند که وقتی این وام‌ها می‌تواند اشتغال ایجاد کند و کولبران را از خطراتی که تهدیدشان می‌کند، نجات دهد، واقعاً احساس خوبی درم و تنها تقاضای من این است که بتوانیم حجم وام‌ها را افزایش و کولبران را از این مشغله سخت و طاقت‌فرا نجات دهیم.

وی می‌گوید: بسیج اعلام کرده است از همه کارآفرینان به صورت ویژه حمایت می‌کند و بعد از این خبر بود که تعدادی از کولبران کارهایی مثل تولید قارچ و پرورش انواع پرندگان را شروع کردند. بعد از آن با حمایت بسیج سازندگی امروز نتوانسته‌اند چندین نفر را به کار مشغول و بسیاری خود درآمد پایداری ایجاد کنند.

اشتغال‌زایی برای بانوان روستا باراهاندازی ۱۰۰ دارقالی

هستند که به صورت برجسته و ساده روی قالی نقش و نگارهای آن قیچی می‌زنند. این بانوی کارآفرین اضافه می‌کند: در طول سال با همکاری خانم‌ها هفت تا هشت قالی را می‌بافیم، وی با اشاره عرضه‌فرش‌های دستباف در نمایشگاه‌های مختلف می‌گوید: در نمایشگاه‌هایی که با عنوان فرش دستباف برگزار می‌شود، شرکت و در آنجا فرش را در ابعاد مختلف و تابلوفرش‌ها ارائه می‌کنم. کمالوند بیان می‌کند: صنعت فرش‌بافی ایران از جمله صنایع فاخر و دارای قدمت و ارزش بالایی است که نه تنها در کشورمان بلکه در کشورهای دیگر مورد استقبال مردم قرار گرفته است، وی درباره ارائه آموزش‌های بافت قالی به کارآموزان می‌گوید: در کارگاه قالی‌بافی طی چندین جلسه کارآموزان دوره‌های انواع بافت دارقالی، چله کشی، رد کردن بود و سایر موارد را آموزش می‌بینند و پس از کسب امتیاز از طریق اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای در آزمون شرکت و گواهی مهارت کسب می‌کنند. این خانم جهادگر ادامه می‌دهد: با آموزش قالی بسیاری از خانواده‌ها که از لحاظ معیشت مشکل دارند، می‌توانند خودکفا شوند. وی با بیان اینکه دنبال دریافت تسهیلات از قرارگاه بسیج سازندگی بودیم تا بتوانیم کار خود را توسعه دهیم و زنان سرپرست بسیاری را مشغول کار کنیم، می‌گوید: وقتی این اتفاق افتاد، توانستیم چتر حمایتی را گسترده‌تر کنیم و حالا بر اساس هر حمایتی افراد بیشتری می‌توانند دارای شغل شوند.

پیرانشهر یکی از شهرهای مرزی استان آذربایجان غربی است. اهالی این شهرستان مرزی عمدتاً کولبر هستند، یعنی در طول سال بارهای سنگین را روی دوش خود حمل می‌کنند و از آن سوی مرز که کردستان عراق یا ترکیه است، به ایران می‌آورند. سال‌های سال است مسئولان کشور به دنبال راهکاری می‌گردند تا کمی از مشقت زندگی کولبران بکاهد، اما تاکنون هیچ طرح و برنامه عملی و درستی ارائه نشده است، به همین دلیل برخی از اهالی این شهرستان تصمیم گرفتند خودشان به فکر بیفتند، به طوری که در شهریور ماه سال ۱۳۹۷ اهالی مسجد جامع پیرانشهر دور هم جمع شدند و صندوق قرض الحسنه‌ای به نام این مسجد راه‌اندازی کردند تا بتوانند به متقاضیان وام‌های قرض الحسنه پرداخت کنند.

سختی کار کولبری را فقط کولبران می‌دانند و پس، هر چند سال هاست عنوان می‌شود باید برای آنها کاری کرد تا دیگر مجبور به ادامه این روند نباشند، اما گویی هنوز عزمی برای این کار جزم نشده است، با این حال حرکت‌های کوچکی صورت گرفته است که در صورت حمایت می‌توان به آنها امیدوار بود، مثل صندوقی که در پیرانشهر راه‌اندازی شده است. خانم محمدی، مسئول صندوق قرض الحسنه مسجد جامع پیرانشهر است و در این باره می‌گوید: وقتی در پنج سال پیش دور هم جمع شدیم، فقط توانستیم با ۱۰ نفر این صندوق را راه‌اندازی کنیم، اما خوشبختانه به حدود ۱۰۰ عضو ثابت رسیدیم.

وی ادامه می‌دهد: منابع مالی این صندوق از اعضا تأمین شده است و در طول این مدت به هر دری زدیم تا بتوانیم از نهادهای دولتی کمک بگیریم، متأسفانه به در بسته خوردیم.

این جهادگر تصریح می‌کند: هیچ یک از نهادهای دولتی به ما اعتماد نکرده، به همین دلیل باید فقط محدودی که داشتیم، در طول این مدت فقط توانستیم ۳۰۰ میلیون تومان وام قرض الحسنه با مبالغ ۵ تا ۱۰ میلیون تومانی به متقاضیان پرداخت کنیم.

به گفته مسئول صندوق قرض الحسنه مسجد جامع پیرانشهر این وام‌ها بیشتر به کولبران و در زمینه اشتغال‌زایی یا تعمیر و اجاره مسکن تخصیص

ظرفیت صادرات بادام زمینی بسیار بالاست چرا که محصولات تولیدشده در کشورهای دیگر همچون ترکیه و چین از نظر طعم و کیفیت اصلاً قابل مقایسه با بادام زمینی تولیدشده در آستانه‌اشرفیه نیستند، به علاوه به دلیل نزدیکی آستانه‌اشرفیه به منطقه آزاد انزلی، صادرات این محصول روند پیچیده‌ای نخواهد داشت و تنها نیازمند همت مسئولان و منع واردات بادام زمینی از کشورهای همچون چین است.

زرع بادام زمینی بهره اقتصادی برند. این مسئول به کارگاه‌های فرآوری بادام زمینی در آستانه‌اشرفیه اشاره می‌کند و می‌افزاید: از زمان انقلاب تاکنون کارگاه‌های فرآوری بادام زمینی در این منطقه دایر بوده است و قدمت طولانی دارند. پس از تخصیص حدود ۷۰۰ میلیون تومان وام در سال ۱۳۹۴ به متقاضیان، حدود ۳۰۰ کارگاه مترمتر تأسیس شد که هزار نفر در آنها مشغول کار شدند.

به گفته این فعال بسیجی، سودآوری این صنعت بسیار بالاست، به طوری که بادام زمینی برداشت شده در آستانه‌اشرفیه در مهر ماه همان سال تمام می‌شود و از آن پس بادام زمینی‌های تولیدشده در شهرهای اطراف از سوی تولیدکنندگان آستانه‌اشرفیه خریداری و بعد از فرآوری برای فروش به بازار عرضه می‌شود.

تقوایی می‌گوید: ظرفیت صادرات بادام زمینی بسیار بالاست چرا که محصولات تولیدشده در کشورهای دیگر همچون ترکیه و چین از نظر طعم و کیفیت اصلاً قابل مقایسه با بادام زمینی تولیدشده در آستانه‌اشرفیه نیستند، به علاوه به دلیل نزدیکی آستانه‌اشرفیه به منطقه آزاد انزلی، صادرات این محصول روند پیچیده‌ای نخواهد داشت و تنها نیازمند همت مسئولان و منع واردات بادام زمینی از کشورهای همچون چین است.

ظرفیت مغفول اشتغال‌زایی

اکثر تولیدکنندگان بادام زمینی در آستانه‌اشرفیه می‌گویند تاکنون از هیچ وامی استفاده نکرده‌اند، چون بانک‌ها قبل از حمایت به خالی کردن جیب کارآفرینان می‌اندیشند. به گفته یکی از آنها، اگر مسئولان نهادهای مختلف پای کار بیایند و همت کنند، می‌توان کار فرآوری بادام زمینی را رونق بخشید، به طوری که با خرید هر دستگاه خشک‌کن بادام زمینی به مبلغ ۵۰۰ میلیون تومان می‌توان حداقل ۱۵ نفر را مشغول کار کرد.

هر چند طی سال‌های اخیر حمایت‌های بسیج نتوانسته است جان دوباره‌ای به کارگاه‌های کوچک بدهد اما هنوز هم مهم‌ترین معضل صنعت بادام زمینی در آستانه‌اشرفیه موضوع برند و نام و نشان تجاری است. اگر این موضوع حل شود، می‌توان کشت بادام زمینی را به صورت صنعتی انجام داد و کارخانه‌های بزرگ راه‌اندازی کرد تا محصولات نه تنها در داخل ایران بلکه با یک برند و نشان تجاری به کشورهای منطقه از جمله روسیه صادر شود.

وقتی ظرفیت خوبی در این حوزه وجود دارد، مشخص نیست چرا مسئولان دولتی کمتر به این موضوع اهمیت می‌دهند و می‌خواهند حتماً از اجناس خارجی استفاده کنند که این رویه باید اصلاح شود.

بر اساس اسناد و آمارها در حال حاضر گیلان بخشی از اقتصاد خود را با بادم زمینی آستانه‌اشرفیه می‌چرخاند. با وجود ۳۰۰ کارگاه فرآوری بادام زمینی در این منطقه و کارگاه‌های کوچک دیگری که بر اساس اقتصاد مقاومتی و حمایت‌های بسیج در حال راه‌اندازی هستند، بیش از ۵ هزار نفر به صورت مستقیم و غیرمستقیم به کشت و فرآوری و فروش بادام زمینی مشغول هستند؛ کاری که می‌تواند با حمایت‌های دولتی و برندسازی تأمین‌کننده نیاز کشورهای همسایه باشد و حتی نیم‌نگاهی هم به بازارهای اروپایی و امریکا داشته باشد.

توجه

کارگر

الله لعلی / باشگاه خبرنگاران

با حمایت بسیج تولید و فرآوری بادام زمینی در آستانه‌اشرفیه رونق می‌گیرد